

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۳/۱/۲۵

۹۷۹

شماره چاپ

۴۴۵

شماره ثبت

یک فوریتی

طرح سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در
دانشگاهها و مراکز آموزشی عالی کشور

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: آموزش، تحقیقات و فناوری

فرعی: بهداشت و درمان

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۸۰ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

علم و فناوری از مهمترین زیرساختهای پیشرفت کشور و ابزار جدی رقابت در عرصه های مختلف است. به این ترتیب، تحقق آرمانهای متعالی انقلاب اسلامی ایران مانند احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده و پیشرو در میان ملتها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و معنویت در جهان در گرو پیشرفتی همه جانبه در علم است. تحقق این هدف نیازمند ترسیم نقشه راهی است که در آن نحوه طی مسیر، منابع و امکانات لازم، تقسیم کار در سطح ملی و الزامات در این مسیر به طور شفاف و دقیق مشخص شده باشد.

براساس نقشه جامع علمی کشور، کمیت های مطلوب سرمایه انسانی در حوزه علم برای افق ۱۴۰۴، سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی از کل دانشجویان کشور سی درصد (۳۰٪) و همچنین سهم دانشجویان دکترا از کل دانشجویان سه و نیم درصد (۳/۵٪) (۱۱/۵٪ درصد دانشجویان تحصیلات تکمیلی) هدف گذاری شده است. از طرف دیگر جهت دستیابی به یک آمایش آموزشی مطلوب به مؤلفه هایی چون امکان ورود استعداد های مناطق مختلف به دانشگاهها و امکان دسترسی به تحصیلات تکمیلی برای استعدادهای مناطق

مختلف تأکید گردیده است. با توجه به گسترش روزافزون متقاضیان تحصیلات تکمیلی در کشور و ضرورت برابری فرصت‌ها و عدالت آموزشی در فرآیند سنجش و پذیرش دانشجو، ایجاد هماهنگی در سنجش و پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی، کمک به پذیرش دانشجویان مستعد و تنوع بخشی به روشهای سنجش برای ایجاد و امکان دسترسی به تحصیلات تکمیلی برای استعداد های مختلف در تمامی مناطق کشور این طرح ارائه گردیده است. لذا طرح ذیل با قید یک فوریت تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد:

صابری - فیاضی - ندیمی - زاهدی - احمدی لاشکی - قادری - زاکانی - پورابراهیمی داورانی - سفایی - خسروی سهل آبادی - سلطانی صبور - نادران - نجابت - آشتیانی عراقی - مرنندی - آذین - نظری مهر - سیدمرتضی حسینی - کوثری - محسنی ثانی - طباطبائی نائینی - نوروزی - مقتدای خوراسگانی - علیرضا خسروی - نعمتی - سلیمانی - جعفرزاده ایمن آبادی - نقوی حسینی - سلیمی - صرامی فروشانی - صلاحی - منصوری بیدکانی - حسین فتاحی - سامری - موسوی لارگانی - سیدعلی طاهری - موسوی اصل - قاضی پور - محبوب - هروی - عبدالله زاده - طیب زاده نوری - آلیا - افتخاری - نیاز آذری - خانلری - بخشایش اردستانی - محمدعلی پور - سیدهادی حسینی - شجاعی کیاسری - پیر مؤذن - درویش پور - شریعتی - مشهدی عباسی - دستغیب - رحیم زارع - آرامی - موسی احمدی - رجبی - افضل‌لی فرد - اختیاری کسنویه یزد - نوباوه وطن - رحماندوست - رزم - کیایی نژاد - عباس رجایی - سعیدی - عارفی - هاشم زهی - حسن پور بیگلری - پژمانفر - محمدرضا امیری - باقری - تابش - محمد صادقی - سبحانی نیا - صادقی - منادی سفیدان - فرهنگی - دهقانی نقندر

عنوان طرح:

سنجش و پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاهها و مراکز آموزشی عالی کشور

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در این طرح به شرح زیر تعریف می‌شود:
الف- سنجش: فرآیندی است که با اهداف ایجاد وحدت رویه و هماهنگی در بین دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، ایجاد فضای رقابتی یکسان و برقراری عدالت آموزشی برای کلیه داوطلبان تحصیلات تکمیلی از طریق آزمون متمرکز، سوابق تحصیلی، سوابق آموزشی، پژوهشی، فناوری و اختراعات انجام می‌شود.

ب- پذیرش: فرآیندی است که با مشارکت دانشگاهها در جهت پاسخگویی به نیازهای کشور و شرایط ویژه استانها و مناطق کشور، لحاظ نمودن سوابق پژوهشی، آموزشی، فناوری و اختراعات به عنوان شرط علمی داوطلبان در انتخاب نهائی داوطلبان انجام می‌شود.

پ- تحصیلات تکمیلی: شامل دوره‌های آموزش کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکترای ناپیوسته می‌باشد.

ت- دانشگاهها و مراکز آموزش عالی: شامل کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی و مؤسسات پژوهشی می‌باشد.

ماده ۲- به منظور برنامه‌ریزی، تصویب مقررات، هماهنگی و نظارت بر نحوه سنجش علمی و پذیرش دانشجو برای دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور در مقاطع تحصیلات تکمیلی «شورای سنجش و پذیرش دانشجوی تحصیلات تکمیلی» که از این پس «شورای تحصیلات تکمیلی» نامیده می‌شود با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا)

ب- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

پ- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی

ت- مدیرکل دفتر گسترش آموزش عالی

ث- رئیس سازمان سنجش آموزش کشور

ج- رئیس مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی

چ- رئیس مرکز آزمون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ح- یک نفر از نمایندگان عضو کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری

مجلس بدون حق رأی

خ- رؤسای چهار دانشگاه به پیشنهاد وزارتین عضو شورای تحصیلات

تکمیلی بدون حق رأی

تبصره- عضویت اعضاء در شورای تحصیلات تکمیلی قابل تفویض به

غیر نمی‌باشد و با حضور حداقل پنج نفر از اعضای غیرناظر رسمیت می‌یابد.

ماده ۳- وظایف و اختیارات شورای تحصیلات تکمیلی به شرح زیر

می‌باشد:

الف- برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی بین دانشگاه‌های کشور در امر
سنجش و پذیرش دانشجو

ب- تصویب عناوین دروس و ضرایب آنها جهت آزمون متمرکز

پ- اتخاذ تصمیم درخصوص امتیاز مقولات آموزشی، پژوهشی، فناوری
و اختراع در سنجش علمی داوطلبان تحصیلات تکمیلی و تصویب شیوه‌نامه
مشترک برای کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور

ماده ۴- سنجش در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته براساس آزمون
متمرکز از دروس تخصصی مقطع کارشناسی و سوابق تحصیلی داوطلب انجام
می‌شود.

تبصره ۱- سهم سوابق تحصیلی شامل معدل تراز شده داوطلب و ضریب
دانشگاه محل تحصیل، در سنجش داوطلب سی درصد (۳۰٪) می‌باشد.

تبصره ۲- نوع دروس و ضریب آنها در آزمون متمرکز در شورای
تحصیلات تکمیلی تعیین می‌گردد.

ماده ۵- سنجش در مقطع دکترای ناپیوسته براساس آزمون متمرکز،
سوابق تحصیلی، سوابق آموزشی (تدریس)، پژوهشی، فناوری و اختراعات
صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- آزمون متمرکز دکترای براساس دروس تخصصی کارشناسی ارشد
انجام می‌شود. نوع دروس و ضرایب آنها را برحسب هر رشته، شورای
تحصیلات تکمیلی تعیین می‌کند. سهم آزمون متمرکز در سنجش داوطلب
پنجاه درصد (۵۰٪) می‌باشد.

تبصره ۲- سوابق تحصیلی داوطلب دکترای ناپیوسته شامل معدل تراز شده کارشناسی و کارشناسی ارشد و ضریب دانشگاه محل تحصیل داوطلب می باشد. سهم سوابق تحصیلی در سنجش داوطلب دکترای بیست درصد (۲۰٪) می باشد که همراه آزمون متمرکز محاسبه می گردد.

تبصره ۳- سوابق آموزشی، پژوهشی، فناوری و اختراع در سنجش داوطلب دکترای ناپیوسته سی درصد (۳۰٪) بوده و از طریق مقولاتی چون تدریس، ارزیابی ارزش مقالات چاپ شده، انجام طرحهای پژوهشی، شرکت در کنفرانسها، کسب رتبه در جشنوارهها و مسابقات علمی، ثبت اختراع، تألیفات و ترجمهها می باشد. امتیاز هر کدام از موارد فوق توسط شورای تحصیلات تکمیلی مصوب و به اطلاع داوطلبان رسانیده می شود.

ماده ۶- با توجه به ضرورت استفاده از تمامی ظرفیت های موجود باید اصل برابری فرصتها و عدالت آموزشی در فرآیند پذیرش دانشجو مدنظر قرار گیرد. براین اساس سی درصد (۳۰٪) ظرفیت تحصیلات تکمیلی به مناطق محروم اختصاص می یابد. این گروه از پذیرفته شدگان مکلفند به مدت دوبرابر طول مدت تحصیل در مناطق محروم خدمت کنند.

ماده ۷- دانشگاهها و مراکز آموزش عالی مجری دوره های دکترای باید درخصوص زمان و مکان برگزاری جلسات بررسی و ارزیابی سوابق آموزشی، پژوهشی، فناوری و اختراعات داوطلبان اطلاع رسانی کامل نمایند.

ماده ۸- آیین نامه اجرائی این قانون ظرف سه ماه توسط شورای تحصیلات تکمیلی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد. /

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین به شرح پیوست نسبت به طرح سنجش و

پذیرش دانشجویان در دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاهها و مراکز آموزش

عالی کشور تقدیم می‌گردد

معاونت قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۲):

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)
 رعایت نشده است، متن اصلاحی طرح به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۴):

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد.

اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس؛

وضعیت طرح تقدیمی از جهت رعایت مقررات آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بشرح

زیر می‌باشد:

ماده ۱۳۱ -

۱- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

۲- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

۳- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

۴- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ
موضوع اصل (۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:
 با انقضاء شش ماه پیش از انقضاء شش ماه
مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.
 نمی باشد.

ماده ۱۴۲ - طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده
مواجه با ایراد نمی باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می باشد.

ماده ۱۴۴ - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است. موارد و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ماده ۱۸۵ - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$
 می شود $\frac{3}{3}$
رأی نمایندگان ندارد.
 دارد.

تعداد یک برگ اظهارنظر به عنوان ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

- ۱- طرح دارای بار مالی است و مغایر با اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی می باشد.
- ۲- احکام این طرح مشابهت زیادی با احکام مذکور در قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۹۲ دارد و در صورت تصویب، مشکلاتی در اجرای هر دو قانون ایجاد خواهد شد.
- ۳- پیشنهاد می شود عنوان طرح به «طرح اصلاح قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۹۲» تغییر یابد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد

وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.

لازم نیست.

تعداد چهار برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف - دلایل ضرورت قانونگذاری

به نظر می‌رسد برخی احکام مذکور در این طرح مشابهت و هم‌پوشانی زیادی با احکام قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۹۲/۶/۱۰ دارد که در صورت تصویب، مشکلاتی در اجرای هر دو قانون ایجاد خواهد کرد.

ب - سوابق قانونی

قانون سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۹۲/۶/۱۰

ماده ۱- اصطلاحات به‌کار رفته در این قانون به شرح زیر تعریف می‌شوند:

الف- سابقه تحصیلی: نمرات دروس سه سال آخر دوره متوسطه است که امتحانات آن مطابق اصول سنجش و اندازه‌گیری توسط وزارت آموزش و پرورش به‌صورت سراسری، نهائی و استاندارد مطابق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش برگزار شده باشد.

ب- آزمون عمومی: آزمون سراسری از میان دروس عمومی رشته‌های تحصیلی در سه سال آخر دوره آموزش متوسطه است که توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود.

پ- آزمون اختصاصی: آزمون سراسری از میان دروس تخصصی رشته‌های تحصیلی در سه سال آخر دوره متوسطه است که توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود.

ت- رشته محل: رشته‌های تحصیلی که داوطلب براساس محل تحصیل (دانشگاهها و مراکز آموزش عالی) انتخاب می‌کند و به ادامه تحصیل می‌پردازد.

ماده ۲- به‌منظور برنامه‌ریزی، تصویب مقررات هماهنگی و نظارت بر نحوه سنجش علمی و پذیرش دانشجو برای کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی‌ارشد پیوسته، دکتری حرفه‌ای و دکتری پیوسته «شورای سنجش و پذیرش دانشجو» که از این پس در این قانون «شورا» نامیده می‌شود با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا)

ب- وزیر آموزش و پرورش

پ- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ت- معاون آموزشی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

ث- معاون آموزشی وزیر آموزش و پرورش

ج- معاون آموزشی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

چ- رئیس سازمان سنجش آموزش کشور (دبیر شورا)

ح- یک نفر از نمایندگان عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی به‌عنوان ناظر

خ- رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و رؤسای دو دانشگاه دولتی از دانشگاههای زیرمجموعه وزارتخانه‌های «علوم، تحقیقات و فناوری» و «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» به انتخاب وزرای مذکور بدون حق رأی

د- رؤسای مرکز سنجش آموزش و پرورش و مرکز آزمون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بدون حق رأی

تبصره- عضویت اعضاء در «شورا» قابل تفویض به غیر نمی‌باشد و «شورا» با حضور حداقل پنج نفر از اعضاء غیرناظر رسمیت می‌یابد.

ماده ۳- وظایف و اختیارات «شورا» به شرح زیر می‌باشد:

الف- برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی در امر سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاهها

ب- تصویب عناوین، محتوا و مقررات آزمون‌ها

پ- اتخاذ تصمیم در مورد مقررات روش پذیرش دانشجو در دانشگاهها مندرج در ماده(۵)

ت- اتخاذ تصمیم در مورد میزان تأثیر هریک از عوامل سابقه تحصیلی، آزمون عمومی و آزمون اختصاصی در سنجش

ث- تصمیم‌گیری در امور مرتبط با سنجش و پذیرش دانشجو برای داوطلبان فاقد سابقه تحصیلی

ج- بررسی، ارزشیابی و تأیید گزارش سازمان سنجش آموزش کشور در مورد کیفیت و رعایت مقررات قانونی آزمون سراسری حداکثر چهار ماه پس از اعلام نتایج نهائی و ارسال گزارش آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی و کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس

تبصره- «شورا» می‌تواند برای انجام وظایف محوله کارگروههای تخصصی تشکیل دهد.

ماده ۴- شورا موظف است در اجرای این قانون، سیاست‌های کلی نظام، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و اسناد بالادستی را رعایت نماید.

ماده ۵- پذیرش دانشجو در دانشگاهها به روش ظرفیت رشته- محل و تقاضای داوطلبان بر اساس «سابقه تحصیلی» یا «سابقه تحصیلی و آزمون (عمومی یا عمومی- اختصاصی)» صورت می‌گیرد.

تبصره ۱- وزارت آموزش و پرورش مسؤولیت ارائه سابقه تحصیلی برای دانش‌آموزان و متقاضیان ورود به دانشگاه را بر عهده دارد. وزارت آموزش و پرورش موظف است در اجرای این تبصره تغییرات لازم را در تشکیلات اداری خود به تصویب مراجع ذی‌ربط برساند.

تبصره ۲- سازمان سنجش آموزش کشور مسؤولیت سنجش داوطلبان را برعهده دارد.

تبصره ۳- تعیین روش پذیرش دانشجو در دانشگاه بر اساس ظرفیت رشته- محلها و تقاضای داوطلبان به صورت سالانه تعیین و از طریق سازمان سنجش آموزش کشور قبل از ثبت‌نام اعلام می‌گردد.

تبصره ۴- در پذیرش دانشجو تأثیر سابقه تحصیلی سالانه به صورت تدریجی و صعودی است و پس از پنج سال حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) ظرفیت پذیرش دانشجو در کل کشور بر مبنای سابقه تحصیلی خواهد بود.

تبصره ۵- در سال اول اجرای این قانون تأثیر سابقه تحصیلی در پذیرش داوطلبانی که دارای سابقه تحصیلی می‌باشند حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) می‌باشد.

ماده ۶- دانشگاهها می‌توانند حد نصاب نمره لازم جهت پذیرش در رشته- محلهای خود را به «شورا» پیشنهاد دهند و در صورت تصویب نسبت به پذیرش دانشجو اقدام شود. وظیفه هماهنگی در امر پذیرش بر عهده سازمان سنجش آموزش کشور است.

ماده ۷- سهمیه‌های مصوب مجلس شورای اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص پذیرش دانشجو کماکان به قوت خود باقی است.

ماده ۸- داوطلبانی که بر اساس این قانون در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی پذیرفته می‌شوند بر اساس مقررات پیشنهادی ستاد کل نیروهای مسلح که به تصویب فرماندهی کل قوا می‌رسد از معافیت تحصیلی خدمت نظام وظیفه برخوردار می‌شوند.

ماده ۹- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط «شورا» تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۰- این قانون از سال تحصیلی (۱۳۹۴-۱۳۹۳) در صورت اجرایی شدن تبصره(۵) ماده(۵) لازم‌الاجراء می‌باشد.

ماده ۱۱- از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون پذیرش دانشجو در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ به جز احکام مرتبط مذکور در ماده (۲۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در مدت اجرای برنامه لغو می‌گردد.

قانون برقراری عدالت آموزشی در پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و تخصصی مصوب ۱۳۸۹/۱/۲۹

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون سهمیه‌بندی در پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و تخصصی (اعم از رشته‌های پزشکی و غیرپزشکی) در کلیه دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی به جز مواردی که در ذیل آمده ممنوع است:

- ۱- قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و اصلاحات بعدی شامل ایثارگران، جانبازان، خانواده مفقودالائرها و شهداء به قوت خود باقی است.
- ۲- صددرصد (۱۰۰٪) پذیرش در رشته‌های تخصصی زنان و زایمان به خانمها اختصاص می‌یابد.
- ۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است سی درصد (۳۰٪) ورودی‌های رشته‌های پزشکی عمومی، دستیاری تخصصی پزشکی و سایر رشته‌های گروه پزشکی را از طریق جذب دانشجوی بومی با اولویت مناطق محروم و متناسب با نیاز استانها و در چهارچوب نظام سطح‌بندی پذیرش نماید.
- تبصره ۱- تعهد اخذ شده از مشمولان این بند برای خدمت در مناطق مورد تعهد سه‌برابر مدت تحصیل است و قابل خرید و جابه‌جایی نمی‌باشد.
- تبصره ۲- ارائه مدرک تحصیلی مشمولان مذکور بعد از اتمام تعهد مورد نظر، مجاز می‌باشد و نامبرندگان در زمان تعهد مجاز به فعالیت پزشکی در سایر نقاط کشور نمی‌باشد.
- تبصره ۳- تحصیل دانشجویان بومی موضوع این بند در دانشگاه‌های استان مربوطه در اولویت می‌باشد. در صورتی که داوطلب مذکور نمره لازم برای تحصیل در دانشگاه‌های دیگر را کسب کرده باشد، تحصیل او برابر مقررات این بند منوط به موافقت وی خواهد بود.
- تبصره ۴- ادامه تحصیل در مقاطع آموزشی بالاتر، پس از طی حداقل نیمی از مدت زمان تعهد مشمولان این بند امکان‌پذیر می‌باشد.
- تبصره ۵- نقل و انتقال مشمولان این بند تابع مقررات این قانون می‌باشد.^۱
- ۴- ده درصد (۱۰٪) سهمیه مازاد بر ظرفیت در مقطع دکتری برای مریمان رسمی (حداقل یک نفر) منوط به کسب حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) نمره آخرین فرد پذیرفته شده اختصاص می‌یابد.
- ۵ - دو و نیم درصد (۲/۵٪) سهمیه مازاد بر ظرفیت دستیاری به نیروهای مسلح در رشته‌های مورد نیاز با تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منوط به کسب حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) نمره آخرین فرد پذیرفته شده اختصاص می‌یابد.
- تبصره ۱- مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص اختصاص سهمیه برای نخبگان و استعدادهای برتر به قوت خود باقی است.
- تبصره ۲- کلیه قوانین و مقررات سهمیه‌بندی برای تحصیلات تکمیلی به جز موارد مصرح در این قانون از جمله قانون تخصیص سهمیه برای زنان در پذیرش دستیاری رشته‌های تخصصی پزشکی مصوب ۱۳۷۲ لغو می‌گردد.
- تبصره ۳- این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجراء است.

قانون پذیرش دانشجو در آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجائی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹

ماده واحده - وزارت آموزش و پرورش موظف است برای سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰ نسبت به پذیرش دانشجو روزانه و شبانه از بین داوطلبان آزمون در مقطع کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و همچنین کارشناسی ناپیوسته حداقل برابر با ظرفیتی که در سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸ در دوره روزانه پذیرفته‌شده‌است و حداکثر توان ظرفیتی موجود برای دوره‌های شبانه برای

۱ - براساس ماده واحده قانون اصلاح بند (۳) ماده واحده قانون برقراری عدالت آموزشی در پذیرش دانشجو در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و تخصصی مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۰ بند (۳) اصلاح شد.

آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، مراکز تربیت معلم و دانشگاه شهید رجائی اقدام نماید.

تبصره ۱- اعتباراتی که برای پذیرش دانشجو در مقاطع کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته در مراکز فوق‌الذکر به وزارت آموزش و پرورش اختصاص یافته است صرفاً جهت دانشجویان و پذیرش دانشجو در مراکز فوق‌الذکر می‌باشد و در امر دیگری قابل هزینه کردن نیست. وزارت آموزش و پرورش تعهدی برای تأمین خوابگاه به دانشجویان ندارد و مطابق ظرفیت موجود خود، خوابگاه به آنان اختصاص می‌دهد.

تبصره ۲- پذیرش دانشجو در این مراکز در آموزش و پرورش با رعایت ماده (۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌یابد و هرگونه تغییر پس از بازنگاری در ساختار آموزش کشور (حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون) و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی خواهد بود.

تبصره ۳- تا تصویب ساختار آموزشی کشور انتزاع آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای از وزارت آموزش و پرورش و همچنین انتزاع دانشگاه جامع علمی - کاربردی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ممنوع است.

تبصره ۴- وزارت آموزش و پرورش مجاز به اخذ شهریه از دانشجویان پذیرفته شده شبانه در مراکز فوق‌الذکر طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد. این اعتبارات به خزانه کل کشور واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آن به عنوان درآمد اختصاصی به همان مراکز که دانشجو پذیرفته‌اند اختصاص می‌یابد.

قانون افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در دانشگاههای مادر و مهم دولتی در سال ۱۳۸۷ (مصوب ۱۳۸۷/۷/۲۱)

ماده واحده- ظرفیت پذیرش دانشجو که از طریق آزمون سراسری در رشته‌های روزانه در دانشگاههای مادر و مهم دولتی پذیرش می‌شوند در رشته‌های:
الف- فنی و مهندسی و پزشکی.

ب- حقوق و به تشخیص وزارت علوم در سایر رشته‌های علوم انسانی که مورد تقاضای بالای داوطلبان است.
به صورت زیر افزایش می‌یابد:

۱- رشته‌هایی که در سال ۱۳۸۷ نسبت به سال ۱۳۸۶ کاهش ظرفیت پذیرش داشته‌اند به میزان ظرفیت پذیرش دانشجو در سال ۱۳۸۶ افزایش می‌یابد.

۲- ده درصد (۱۰٪) به ظرفیت پذیرش دانشجو در سال ۱۳۸۷ در رشته‌های فوق‌الذکر اضافه می‌گردد.

تبصره ۱- به دولت اجازه داده می‌شود با جابه‌جایی در اعتبارات جاری و تملک دارایی سرمایه‌ای تا مبلغ نودمیلیارد (۹۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال از جزء (۱۵) ردیف (۱۰۱۰۰۰) اعتبارات مورد نیاز را به دانشگاههای ذی‌ربط پرداخت نماید.

تبصره ۲- افزایش ظرفیت ایجاد شده بر طبق این قانون براساس نمره زیرگروه مربوطه در آزمون سراسری سال ۱۳۸۷ صرفاً با تأثیر سهمیه مناطق ۱، ۲ و ۳ کشوری

و به صورت آزاد و بدون تأثیر هرگونه سهمیه بندی‌های دیگر صورت می‌گیرد.

تبصره ۳- وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری موظف است گزارش کاملی از اقدامات و پذیرش‌های صورت گرفته در دانشگاهها را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس ارائه نماید.

تبصره ۴- دانشگاههایی که براساس این ماده واحده ظرفیت آنها افزایش می‌یابد، عبارتند از:

تهران- صنعتی شریف- علم و صنعت ایران- صنعتی اصفهان- امیرکبیر- شیراز- شهید بهشتی- تبریز- مشهد- علوم پزشکی تهران- علوم پزشکی شهید بهشتی- علوم پزشکی ایران- علوم پزشکی شیراز- علوم پزشکی اصفهان- علوم پزشکی تبریز- علوم پزشکی مشهد- علوم پزشکی اهواز- علوم پزشکی کرمان.